

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету гірничої
справи, природокористування та
будівництва

«26» серпня 2025 р., протокол № 7

Голова Вченої ради

Володимир КОТЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Земельне право»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності код спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»
освітньо-професійна програма «Геодезія та землеустрій»
факультет гірничої справи, природокористування та будівництва
кафедра маркшейдерії

Схвалено на засіданні кафедри
маркшейдерії

«25» серпня 2025 р. протокол № 7

Завідувач кафедри

Володимир ШЛАПАК

Гарант освітньо-професійної
програми

Андрій КРИВОРУЧКО

Розробник: к.т.н., доц. кафедри маркшейдерії Іськов С.С.

Житомир
2025 – 2026 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 2

Робоча програма навчальної дисципліни «Земельне право» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» освітньо-професійна програма «Геодезія та землеустрій» затверджена Вченою радою факультету гірничої справи, природокористування та будівництва від 26 серпня 2025 р., протокол № 7.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів 4	Галузь знань 19 Архітектура та будівництво	обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		2-й	__
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		3-й	__
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних 3 самостійної роботи – 2,6	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	__ год.
		Практичні	
		32 год.	__ год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
		__56_ год.	__ год.
		Вид контролю: екзамен	

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 53,3 % аудиторних занять, 46,7 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Земельне право» є обов’язковою дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітнього ступеня “бакалавр” за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій».

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування системи знань про регулювання земельно-правових відносин в Україні, їх взаємозв’язок зі змінами, що відбуваються у земельній політиці держави в умовах сьогодення та у зв’язку із проведенням земельної реформи. У дисципліні розглядаються основні земельно-правові інститути, зокрема право власності на землю, види землекористування, земельні сервітути, добросусідство, гарантії прав на землю, відповідальність за порушення земельного законодавства, правові режими земель України у відповідності за їх категоріями тощо.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- надання системи теоретичних знань про земельне законодавство, його змістовне наповнення для розуміння сенсу категорій земельного права, змісту земельних правовідносин та закономірностей їх розвитку;
- засвоєння земельно-правової термінології, теоретичних засад і системоутворюючих категорій земельного права, основних положень та інститутів земельного права;
- формування умінь і навичок щодо аналізу та застосування у практичній діяльності нормативно-правових актів, що регулюють земельні відносини.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» та освітньо-професійною програмою «Геодезія та землеустрій»:

ЗК12. Здатність реалізувати свої права та обов’язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства і необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав та свобод людини і громадянина в Україні.

СК03. Здатність застосовувати нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали у професійній діяльності.

СК10. Здатність здійснювати моніторинг та оцінку земель.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій»:

РН1. Вільно спілкуватися в усній та письмовій формах державною та іноземною мовами з питань професійної діяльності.

РН4. Знати та застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали в сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузей.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 5

РН6. Знати історію та особливості розвитку геодезії та землеустрою, їх місце в загальній системі знань про природу і суспільство.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;

- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;

- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;

- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;

- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 6

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Земельне право України

Тема 1. Поняття, предмет, система та джерела земельного права (ЗК12, РН1, РН6)

1. Поняття та предмет земельного права.
2. Методи регулювання земельних відносин.
3. Принципи земельного права.
4. Система земельного права.
5. Співвідношення земельного права із суміжними галузями права.
6. Класифікації джерел земельного права.
7. Джерела земельного права України.
8. Історія земельного права на землях України.
9. Поняття земельних правовідносин
10. Структура земельних правовідносин
11. Суб'єкти земельних правовідносин
12. Об'єкти земельних правовідносин
13. Зміст земельних правовідносин
14. Підстави виникнення, зміни та припинення земельних правовідносин
15. Види земельних правовідносин

Тема 2. Право власності на землю (ЗК1, СК03, РН1, РН4)

1. Загальна характеристика права власності на землю.
2. Форми права власності на землю.
3. Зміст права власності на землю.
4. Право державної власності на землю. Суб'єкти та об'єкти права державної власності на землю. Підстави та порядок виникнення і припинення.
5. Право комунальної власності на землю. Суб'єкти та об'єкти права комунальної власності на землю. Підстави та порядок виникнення і припинення.
6. Право приватної власності на землю.
7. Суб'єкти та об'єкти права приватної власності на землю.
8. Спільна власність на землю.
9. Підстави та порядок виникнення права приватної власності на землю.
10. Права та обов'язки власників земельних ділянок.
11. Порядок приватизації земельної ділянки в межах норм безоплатної приватизації та за плату
12. Порядок приватизації земельної ділянки в розмірі земельної частки (паю)
13. Порядок отримання земельної ділянки за давністю користування (набувальна давність).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 7

14. Порядок успадкування земельної ділянки.
15. Підстави та порядок набуття земельних ділянок у власність юридичними особами приватного права
16. Підстави припинення права приватної власності на землю.
17. Правове регулювання обігу земельних ділянок.

Тема 3. Право землекористування (ЗК1, СК03, РН1, РН4)

1. Загальні засади права землекористування та його види.
2. Суб'єкти, об'єкти і зміст права землекористування.
3. Право на загальне та спеціальне, сумісне та відособлене користування землею.
4. Набуття та припинення права землекористування.
5. Права та обов'язки землекористувачів.
6. Право постійного землекористування.
7. Право оренди земельної ділянки.
8. Право користування землями для проведення розвідувальних робіт.
9. Речові та зобов'язальні права на землю.
10. Право на сервітутне користування чужою земельною ділянкою.
11. Право на користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис) або для забудови (суперфіцій).
12. Особливості здійснення прав на землю за особливих умов.
13. Захист прав землекористувачів

Тема 4. Обмеження та обтяження прав на землю (ЗК1, СК03, РН1, РН4)

1. Поняття та види обмежень і обтяжень прав на землю.
2. Правове регулювання обмежень набуття права власності на землю.
3. Правовий режим зон з особливими умовами використання земель.
4. Добросусідство.
5. Загальна характеристика обтяжень прав на землю.
6. Загальна характеристика підстав припинення прав на землю.
7. Підстави припинення права власності на землю.
8. Підстави припинення прав користування земельною ділянкою.
9. Способи припинення прав власності на землю та права користування земельною ділянкою.
10. Категорії земель за цільовим призначенням.
11. Класифікатор видів цільового призначення земельних ділянок.
12. Нецільове використання земельної ділянки.

Тема 5. Управління в галузі земельних відносин. Охорона земель. (СК03, СК10, РН4)

1. Загальна характеристика управління у галузі земельних відносин.
2. Система і повноваження органів управління у галузі земельних відносин.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 8

3. Поняття функцій управління у галузі земельних відносин та їх система.
4. Планування використання земель.
5. Встановлення меж адміністративно-територіальних утворень.
6. Землеустрій. Принципи землеустрою. Система землеустрою.
7. Система землевпорядних органів. Документація із землеустрою.
8. Ведення державного земельного кадастру.
9. Ведення державної реєстрації земельних прав.
10. Охорона земель.
11. Збереження землі. Відтворення земель. Поліпшення земель.
12. Принципи охорони земель.
13. Стандартизація і нормування в галузі охорони земель.
14. Консервація земель. Рекультивація земель.
15. Моніторинг земель.
16. Контроль за використанням, відтворенням та охороною земель.

Тема 6. Відповідальність за порушення земельного законодавства. Плата за землю (ЗК1, СК03, СК10, РН1, РН4)

1. Поняття та види юридичної відповідальності за земельні правопорушення.
2. Земельне правопорушення як підстава юридичної відповідальності.
3. Кримінальна та адміністративна відповідальність за порушення земельного законодавства.
4. Цивільно-правова відповідальність за порушення земельного законодавства.
5. Дисциплінарна і матеріальна відповідальність за земельні правопорушення.
6. Поняття, форми плати за землю. Види плати за землю.
7. Нормативна грошова оцінка земельних ділянок.
8. Експертна грошова оцінка земельних ділянок.
9. Податок на землю.
10. Орендна плата за землю.

Тема 7. Правові режими земель сільськогосподарського призначення, лісгосподарського призначення та водного фонду (СК03, РН1, РН4)

1. Поняття та правові форми використання земель сільськогосподарського призначення.
2. Види права сільськогосподарського землекористування.
3. Суб'єкти права сільськогосподарського землекористування: загальна характеристика їх правового статусу.
4. Особливості використання меліорованих земель
5. Відшкодування втрат сільськогосподарського виробництва.
6. Поняття та склад земель лісгосподарського призначення.
7. Особливості правового режиму земель лісгосподарського призначення.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 9

8. Правові форми використання земель лісогосподарського призначення.
9. Порядок використання земель лісового фонду.
10. Поняття та склад земель водного фонду.
11. Правовий режим окремих різновидів земель водного фонду.
12. Правові форми використання земель водного фонду.
13. Поняття та особливості правового режиму земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення.

Тема 8. Правові режими земель населених пунктів, земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення (СК03, РН1, РН4)

1. Особливості правового режиму земель у межах населених пунктів.
2. Поняття і склад земель житлової та громадської забудови. Зонування території.
3. Порядок використання земель у межах населених пунктів для забудови житловими та громадськими об'єктами.
4. Використання земель громадянами у межах населених пунктів.
5. Особливості права власності на землю та права землекористування у межах населених пунктів.
6. Поняття земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.
7. Правовий режим земель промисловості.
8. Правовий режим земель транспорту.
9. Правовий режим земель зв'язку.
10. Правовий режим земель енергетики.
11. Правовий режим земель оборони.
12. Правовий режим земель «іншого призначення».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 10

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Земельне право України								
Тема 1. Поняття, предмет, система та джерела земельного права	12	2	4	6	-	-	-	-
Тема 2. Право власності на землю	16	4	4	8	-	-	-	-
Тема 3. Право землекористування	16	4	6	6	-	-	-	-
Тема 4. Обмеження та обтяження прав на землю	12	4	2	6	-	-	-	-
Тема 5. Управління в галузі земельних відносин. Охорона земель	14	4	2	8	-	-	-	-
Тема 6. Відповідальність за порушення земельного законодавства. Плата за землю	14	4	4	6	-	-	-	-
Тема 7. Правові режими земель сільськогосподарського призначення, лісогосподарського призначення та водного фонду	18	6	4	8	-	-	-	-
Тема 8. Правові режими земель населених пунктів, земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	16	4	4	8	-	-	-	-
Модульний контроль 1	2	-	2	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 1	120	32	32	56	-	-	-	-
ВСЬОГО	120	32	32	56	-	-	-	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 11

5. Теми практичних (лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Земельне право України			
1	Тема 1. Поняття, предмет, система та джерела земельного права 1. Класифікації джерел земельного права. 2. Джерела земельного права України.	2	-
2	Тема 1. Поняття, предмет, система та джерела земельного права 1. Поняття земельних правовідносин 2. Структура земельних правовідносин 3. Суб'єкти земельних правовідносин 4. Об'єкти земельних правовідносин 5. Зміст земельних правовідносин 6. Види земельних правовідносин	2	-
3	Тема 2. Право власності на землю 1. Порядок приватизації земельної ділянки в межах норм безоплатної приватизації та за плату 2. Порядок приватизації земельної ділянки в розмірі земельної частки (паю)	2	-
4	Тема 2. Право власності на землю 1. Порядок отримання земельної ділянки за давністю користування (набувальна давність). 2. Порядок успадкування земельної ділянки. 3. Підстави та порядок набуття земельних ділянок у власність юридичними особами приватного права	2	-
5	Тема 3. Право землекористування 1. Право на постійне землекористувачів. 2. Право оренди земельної ділянки.	2	-
6	Тема 3. Право землекористування 1. Право на сервітутне користування чужою земельною ділянкою. 2. Право на користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис) або для забудови (суперфіцій).	2	-
7	Тема 3. Право землекористування Порядок проведення електронного аукціону (земельних торгів). Симуляція англійського аукціону та аукціону з переважним правом	2	-
8	Тема 4. Обмеження та обтяження прав на землю 1. Категорії земель за цільовим призначенням. 2. Класифікатор видів цільового призначення земельних ділянок. 3. Нецільове використання земельної ділянки.	2	-
9	Тема 5. Управління в галузі земельних відносин. Охорона земель 1. Ведення державного земельного кадастру. 2. Ведення державної реєстрації земельних прав.	2	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 12

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
10	Тема 6. Відповідальність за порушення земельного законодавства. Плата за землю 1. Нормативна грошова оцінка земельних ділянок. 2. Експертна грошова оцінка земельних ділянок.	2	-
11	Тема 6. Відповідальність за порушення земельного законодавства. Плата за землю 1. Податок на землю. 2. Орендна плата за землю.	2	-
12	Тема 7. Правові режими земель сільськогосподарського призначення, лісогосподарського призначення та водного фонду 1. Особливості використання меліорованих земель. 2. Відшкодування втрат сільськогосподарського виробництва.	2	-
13	Тема 7. Правові режими земель сільськогосподарського призначення, лісогосподарського призначення та водного фонду 7. Правові форми використання земель лісогосподарського призначення. 8. Порядок використання земель лісового фонду.	2	-
14	Тема 8. Правові режими земель населених пунктів, земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення 1. Порядок використання земель у межах населених пунктів для забудови житловими та громадськими об'єктами.	2	-
15	Тема 8. Правові режими земель населених пунктів, земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення 1. Правовий режим земель промисловості. 2. Правовий режим земель транспорту.	2	-
РАЗОМ		30	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 13

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Земельне право України			
1	Тема 1. Поняття, предмет, система та джерела земельного права 1. Історія земельного права на землях України 2. Підстави виникнення, зміни та припинення земельних правовідносин	6	-
2	Тема 2. Право власності на землю 1. Права та обов’язки власників земельних ділянок 2. Правове регулювання обігу земельних ділянок	8	-
3	Тема 3. Право землекористування 1. Права та обов’язки землекористувачів 2. Особливості здійснення прав на землю за особливих умов. 3. Захист прав землекористувачів	8	-
4	Тема 4. Обмеження та обтяження прав на землю 1. Правовий режим зон з особливими умовами використання земель. 2. Добросусідство.	6	-
5	Тема 5. Управління в галузі земельних відносин. Охорона земель 1. Планування використання земель. 2. Встановлення меж адміністративно-територіальних утворень.	6	-
6	Тема 6. Відповідальність за порушення земельного законодавства. Плата за землю 1. Цивільно-правова відповідальність за порушення земельного законодавства.	6	-
7	Тема 7. Правові режими земель сільськогосподарського призначення, лісогосподарського призначення та водного фонду 1. Відшкодування втрат сільськогосподарського виробництва 2. Поняття та особливості правового режиму земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення	8	-
8	Тема 8. Правові режими земель населених пунктів, земель промисловості, транспорту, зв’язку, енергетики, оборони та іншого призначення 1. Особливості права власності на землю та права землекористування у межах населених пунктів. 2. Правовий режим земель «іншого призначення».	8	-
РАЗОМ		56	-

7. Індивідуальні самостійні завдання

Індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів не передбачені.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 14

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
<i>РН1. Вільно спілкуватися в усній та письмовій формах державною та іноземною мовами з питань професійної діяльності.</i>	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Практичні методи (виконання різних видів практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення ситуаційних задач, підготовка доповідей, написання наукових статей)
<i>РН4. Знати та застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали в сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузей.</i>	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (презентація) – Практичні методи (виконання різних видів практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення ситуаційних задач, підготовка доповідей, написання наукових статей)
<i>РН6. Знати історію та особливості розвитку геодезії та землеустрою, їх місце в загальній системі знань про природу і суспільство.</i>	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (презентація) – Практичні методи (виконання різних видів практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення ситуаційних задач, підготовка доповідей, написання наукових статей)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 15

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
<i>РН1. Вільно спілкуватися в усній та письмовій формах державною та іноземною мовами з питань професійної діяльності.</i>	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, кейсів – Поточне тестування – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
<i>РН4. Знати та застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали в сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузей.</i>	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, кейсів – Поточне тестування – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
<i>РН6. Знати історію та особливості розвитку геодезії та землеустрою, їх місце в загальній системі знань про природу і суспільство.</i>	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, кейсів – Поточне тестування – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 16

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає:

- поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми здобуття вищої освіти;
- поточний та підсумковий контроль – для здобувачів заочної форми здобуття вищої освіти.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі підсумкового тестування.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни або наприкінці семестру. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
Для здобувача денної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного або підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100
Для здобувача заочної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	-
Виконання завдань підсумкового контролю	-
Підсумкова семестрова оцінка	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 17

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	60	-
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	-	-
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали) ³ :		
1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах	до 10	-
2. Підготовка наукових статей, тез доповідей наукових конференцій	до 10	
3. Визнання результатів неформальної освіти	до 10	
Разом за виконання завдань поточного контролю	60	-

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти ¹	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	5	-
Участь у дискусії	5	-
Виконання тестових завдань	40	-
Виконання та захист практичних завдань, кейсів	10	-
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	60	-

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$P_{\text{НЗ}} = \sum (P_i \times BK_i) \times K_{\text{НЗ}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{НЗ}}$ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

P_i – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

BK_i – ваговий коефіцієнт за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 18

K_{H3} – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача денної форми здобуття вищої освіти	Кількість балів за семестр
Виконання завдань модульного контролю 1	-
Разом за виконання завдань модульного контролю	-

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, склав модульний контроль і набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

У здобувача заочної форми здобуття вищої освіти семестрова оцінка за вивчення навчальної дисципліни формується як сума кількості балів за поточний контроль і кількості балів за підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і за поточний контроль у сумі набрав 36 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 25–35 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 19

освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 24 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою повторно опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою повторного вивчення навчальної дисципліни чи її окремих складових частин визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 20

11. Глосарій¹

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Власність	Ownership
2	Вилучення земельної ділянки	Expropriation of the land plot
3	Відчуження земельної ділянки	Expropriation of the land plot
4	Емфітевзис	Emphyteusis
5	Земельна ділянка	Land plot
6	Земельне право	Land law
7	Земельне правопорушення	Land offence
8	Земельний кадастр	land cadaster
9	Земельний податок	The land tax
10	Земельні відносини	Land relations
11	Землеустрій	Land management
12	Землі сільськогосподарського призначення	Land for agricultural purposes
13	Зона санітарної охорони	Sanitary protection zone
14	Категорії земель	Categories of lands
15	Моніторинг земель	Monitoring of the lands
16	Оренда землі	Rent of land
17	Орендна плата	Rent
18	Охоронна зона	Protection zone
19	Право власності на землю	Land ownership
20	Право володіння на землю	The right to own land
21	Право землекористування	The right of land use
22	Рекультивація порушених земель	Reclamation of disturbed lands
23	Сервітут	Servitude
24	Система земельного права	The system of land law
25	Суперфіцій	Superficies

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 21

12. Рекомендована література

Базова

Основні законодавчі та нормативно-правові акти

1. Конституція України – Закон України від 28.06.1996 р. // *Голос України*. – 1998.
2. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III [Електронний ресурс] // [Офіційний сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
3. Лісовий кодекс України від 21.01.1994 р. // *ВВР*. – 1994. – №17.
4. Водний кодекс України від 06.06.1995 р. // *ВВР*. – 1995. – №24.
5. Кодекс України «Про надра» від 27.07.1994 р. // *ВВР*. – 1994. – №36.
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс] // [Офіційний сайт Верховної Ради України] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
7. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV [Електронний ресурс] // [Офіційний сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
8. Арбітражний процесуальний кодекс від 06.11.1991 р. // *ВВР*. – 1992. – №6.
9. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 01.06.85 р. // *ВВКР*. – 1984. – Додаток до №51. – С. 1122.
10. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. // *ВВР*. – 2001. – №25 – 26.
11. Закон України «Про Антимонопольний комітет України» від 26.11.1993 р. // *ВВР*. – 1993. – №50.
12. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 р. // *ВВР*. – 1991. – №49.
13. Закон України «Про державну програму приватизації» від 12.02.1999 р. // *ВВР*. – 1998. – №33. (Втрата чинності від 07.03.2018)
14. Закон України «Про заставу» від 02.10.1992 р. // *ВВР*. – 1992. – №47.
15. Закон України «Про затвердження Кодексу законів про працю Української РСР» від 12.10.1971 р. // *ВВР*. – 1971. – №50.
16. Закон України «Про землеустрій» від 22.05.2003 р. № 858 [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/858-15>
17. Закон України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів» від 09.07.2010 р. // *ВВР*. – 2011. – №1
18. Закон України «Про колективне сільськогосподарське підприємство» від 14.02.1992 р. // *ВВР*. – 1992. – №20.
19. Закон України «Про колективні договори та угоди» від 23.02.2023 р. // *ВВР*. – 2023. – №60.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 22

20. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. // ВВР. – 1997. – №24.

21. Закон України «Про науково-технічну інформацію» від 25.06.1993 р. // ВВР. – 1993. – №33.

22. Закон України «Про оренду державного та комунального майна» від 10.04.92 р. // ВВР. – 1992. – №30.

23. Закон України «Про оренду землі» від 06.10.1998 р. // ВВР. – 1998. – № 46.

24. Закон України «Про основи містобудування» від 16.11.1992 р. // ВВР. – 1992. – №52.

25. Закон України «Про особливості приватизації об'єктів незавершеного будівництва» від 14.09.2000 // ВВР. – 2000. – №45. (Втрата чинності від 07.03.2018)

26. Закон України «Про охорону земель» від 19.06.2003 р. // ВВР. – 2003. – №39.

27. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 26.06.1991 р. // ВВР. – 1991. – №41.

28. Закон України «Про оцінку земель» від 11.12.2003 № 1378-IV, ред. від 06.11.2014 р./ [Електронний ресурс] // [Офіційний сайт Верховної Ради України] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1378-15>

29. Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність» від 12.07.2001 р. № 2658-ІІІ, ред. від 06.11.2014 р. / [Електронний ресурс] // [Офіційний сайт Верховної Ради України] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2658-14>

30. Закон України «Про підприємництво» від 26.02.1991 р. // ВВР. – 1991. – №14.

31. Закон України «Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)» від 05.06.2003 р. // ВВР. – 2003. – №38.

32. Закон України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 28.02.1991 р. // ВВР. – 1991. – № 16.

33. Закон України «Про приватизацію державного житлового фонду» від 19.06.92 р. // ВВР. – 1992. – №36.

34. Закон України «Про приватизацію державного майна» від 04.03.1992 р. // ВВР. – 1992. – №24. (Втрата чинності від 07.03.2018)

35. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» від 16.06.1992 р. // ВВР. – 1992. – №34.

36. Закон України «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві» від 17.10.1990 р. // ВВР. – 1990. – №45.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ OK25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 23

37. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 р. // ВВР. – 2011. – №34.

38. Закон України «Про транспорт» від 10.11.1994 р. // ВВР. – 1994. – №51.

39. Закон України «Про фермерське господарство» від 19.06.2003 р. // ВВР. – 2003. – №45.

40. Постанова Верховної Ради УРСР «Про земельну реформу» від 18.12.90 // ВВР. – 1991. – №10. (Не застосовується на території України від 07.05.2022)

41. Постанова Верховної Ради України «Про управління майном підприємств, установ і організацій, що є у загальнодержавній власності» від 14.02.92 // ВВР. – 1992. – №20.

42. Постанова Верховної Ради України «Про прискорення земельної реформи та приватизації землі» від 13.03.92 // ВВР. – 1992. – №25.

43. Постанова Верховної Ради України «Про форми державних актів на право власності на землю і право постійного користування землею» від 13.03.92 // ВВР. – 1992. – №25. (Втрата чинності від 08.01.2004)

44. Указ Президента України «Про приватизацію об'єктів незавершеного будівництва» від 14.10.1993 р. (Втрата чинності від 28.05.1999)

45. Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо прискорення земельної реформи у сфері сільськогосподарського виробництва» від 10.11.94 р. // Збірник Указів Президента України. – 1994. – №4.

46. Указ Президента України «Про заходи щодо реформування аграрних відносин» від 18.01.1995 р. // Урядовий кур'єр. – 1995. – 21 січня. (Втрата чинності від 23.06.2019)

47. Указ Президента України «Про порядок паювання земель, переданих у колективну власність сільськогосподарським підприємствам і організаціям» від 02.08.1995 р. // Урядовий кур'єр. – 1995. – 12 серпня.

48. Указ Президента України «Про приватизацію автозаправних станцій, що реалізують пально-мастильні матеріали виключно населенню» від 29.12.1993 р. // Голос України. – 1994. – 11 січня.

49. Указ Президента України «Про захист прав власників земельних часток (паїв)» від 21.04.1998 р. №332. (Втрата чинності від 06.08.2007)

50. Указ Президента України «Про приватизацію та оренду земельних ділянок несільськогосподарського призначення для здійснення підприємницької діяльності» від 12.07.1995 р. // Урядовий кур'єр. – 1995. – 18 липня. (Втрата чинності від 06.08.2007)

51. Указ президента України «Про продаж земельних ділянок несільськогосподарського призначення» від 19.01.1999 р. №32. (Втрата чинності від 06.08.2007)

52. Декрет Кабінету Міністрів України «Про приватизацію земельних ділянок» від 26.12.1992 р. // ВВР. – 1993. – №10. (Втрата чинності від 04.10.2006)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 24

53. Постанова Кабінету Міністрів України «Про форму договору на право тимчасового користування землею (в тому числі на умовах оренди)» від 17.03.93 р. №197 // ЗП УРСР. – 1993. – №9. (Втрата чинності від 03.03.2004)

54. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Методику нормативної грошової оцінки земель населених пунктів» від 23.03.95 р. № 213 // ЗП.-1995. – №6. (Втрата чинності від 10.11.2021)

55. Постанова Кабінету Міністрів України «Про методику грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель населених пунктів)» від 23.11.2011 р. [Електронний ресурс] // [Офіційний сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1278-2011-%D0%BF#Text> (Втрата чинності від 10.11.2021)

56. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Методики нормативної грошової оцінки земельних ділянок» від 03.11.2021 р. № 1147 [Електронний ресурс] // [Офіційний сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-2021-%D0%BF#Text>

57. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру» від 17.10.2012 р. № 1051 [Електронний ресурс] // [Офіційний сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-%D0%BF#Text>

58. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про моніторинг земель» від 20.08.93 р. №661 [Електронний ресурс] // [Офіційний сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/661-93-%D0%BF#Text>

59. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля» від 30.03.98 р. № 391 [Електронний ресурс] // [Офіційний сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/391-98-%D0%BF#Text>

60. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення моніторингу земель і ґрунтів» від 23.07.2024 р. №848 [Електронний ресурс] // [Офіційний сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-2024-%D0%BF#Text> (набуде чинності через 6 місяців з дня скасування чи припинення воєнного стану)

61. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режим ведення господарської діяльності в них» від 08.05.96 р. №486 [Електронний ресурс] // [Офіційний сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/486-96-%D0%BF#Text>

62. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку користування землями водного фонду» від 13.05.96 р. №502 [Електронний ресурс] // [Офіційний сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/502-96-%D0%BF#Text>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 25

63. Постанова Кабінету Міністрів України «Про перелік видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів» від 17.09.96 р. №1147 [Електронний ресурс] // [Офіційний сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-96-%D0%BF#Text>

64. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку визначення втрат лісогосподарського виробництва» від 9 червня 2023 р. № 588 [Електронний ресурс] // [Офіційний сайт Верховної Ради України]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/588-2023-%D0%BF#Text>

Основна література

1. Боднарчук О.Г. Земельне право: навчальний посібник / О.Г. Боднарчук, К.М. Васьківська, А.П. Гаврилішин. – Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. 446 с.
2. Земельне право : навч. метод. посібник для студ. денної та заоч. форм навч. / Л. В. Межевська, Р. В. Карпенко. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 52 с.
3. Земельне право : підручник. 3-тє вид., доп. і перероб.; за ред. М. В. Шульги. Харків : Юрайт, 2023. 592 с.
4. Земельне право : підручник; за ред. О. І. Баїк. Львів : Навчально-науковий Інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2021. 385 с.
5. Земельне право України: Навч. посіб. / Ю. В. Корнєєв. К.: Центр учбової літератури, 2019. 200 с. URL: <https://cul.com.ua/preview/zpk.pdf>
6. Земельне право України: навч. посібн., за ред. О.М. Пащенко. Одеса: Видавництво ОДУВС, 2023. 139 с.
7. Посібник для підготовки до іспиту із земельного права / [Д. В. Санніков, М. В. Шульга, В. І. Гордєєв та ін.]. Харків: Право, 2021. 376 с

Допоміжна література

1. Бусуйок Д. Правові засади імплементації понять «емфітевзис» та «суперфіцій» у земельне право України: сучасний стан та перспективи розвитку // Право України. – 2006. – №8. – С. 102-104.
2. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Харків: Право, 2016. Т. 16 : Земельне та аграрне права / редкол. : М.В. Шульга (голова), В.В. Носік, П.Ф.Кулинич (заст. голови), та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2019. 696 с.: іл.
3. Дуравкіна Н. І. Земельне право України в таблицях і схемах : навч. посібник / Дуравкіна Н. І. Суми: видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2018. 100 с.
4. Каракаш І. І. Право власності на природні об'єкти та їх ресурси: монографія. Одеса: Юрид. літ., 2017. 436 с

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 26

5. Ковальський Д.В. Земельно-процесуальні правовідносини : монографія / Д.В. Ковальський. – К., 2009. – 176 с.
6. Кулинич П. Ф. Принцип пріоритету сільськогосподарського використання земель в земельному праві України. Право України. 2004. № 8. С. 45–49.
7. Кулинич П.Ф. Земельна реформа в Україні: правові проблеми: монографія. Київ, Норма права, 2021. 308с.
8. Лісова Т.В. Правове забезпечення відновлення земель: теоретичні і практичні проблеми : монографія. Харків: Юрайт, 2020. 396 с.
9. Марусенко Р. І. Деякі аспекти принципу використання земель за цільовим призначенням. Земельне право України. Теорія і практика. 2007. № 1. С. 37–46
10. Марусенко Р.І. До питання про правову природу земельного сервітуту/ Р.І. Марусенко // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка: юрид. науки. – 2004. – вип. 62. —С. 129—132
11. Мельник Н. О. Правові засади відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва: монографія. Харків: Право, 2016. 181 с.
12. Правдюк В. М. Поділ земель за цільовим призначенням за законодавством України: монографія. Київ: Алерта, 2018. 204 с.
13. Федчишин Д. В. Правове забезпечення використання та охорони земель громадської забудови: монографія. Харків: Видавництво «Фінарт», 2015. 248 с.
14. Шуміло О.М. Земельне право України (у схемах) : навч. посіб. / О.М. Шуміло. Харків: Нац. ун-т внутр. справ, 2017. 288 с.

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://rada.gov.ua>, <https://zakon.rada.gov.ua/> – Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <https://www.me.gov.ua/> – Офіційний веб-сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.
3. <http://minagro.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України
4. https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/ – Офіційний веб-портал Верховного Суду
5. <https://ccu.gov.ua/> – Офіційний веб-портал Конституційного Суду України
6. <https://minjust.gov.ua/> – Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України
7. <https://land.gov.ua/> – Офіційний веб-сайт Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-23.06-05.01/ 193.00.1/Б/ ОК25-2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 27 / 27

8. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) бібліотеки Житомирської політехніки, Житомирської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олега Ольжича (<http://www.lib.zt.ua/>, 10014, м. Житомир, Новий бульвар, (0412) 37-84-33), Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/>, Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3 +380 (44) 525-81-04) та інших бібліотек .

9. Інституційний репозитарій Державного університету «Житомирська політехніка» (наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, патенти, комп'ютерні програми, статистичні матеріали, навчальні об'єкти, наукові звіти).